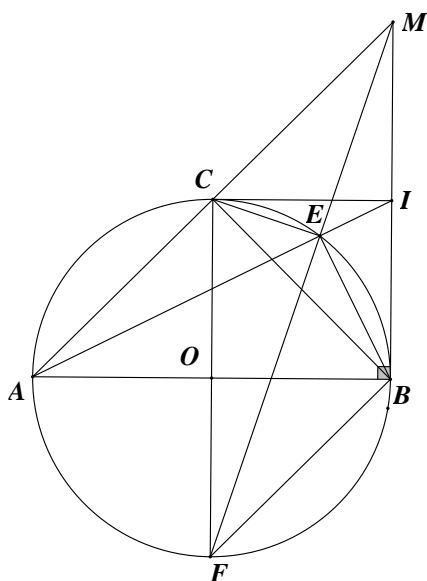

10+ BÀI TẬP HÌNH HỌC LỚP 9 DÀNH CHO HSG – TAILIEUTHI.NET

Bài 50: Cho đường tròn $(O; R)$ đường kính AB . Trên tiếp tuyến của đường tròn (O) tại B lấy điểm M sao cho $AB = BM$. Đường thẳng AM cắt đường tròn (O) tại C , gọi I là trung điểm của BM .

- Chứng minh C là trung điểm của AM .
- Chứng minh CI là tiếp tuyến của đường tròn (O)
- Đường thẳng AI cắt đường tròn (O) tại E . Chứng minh tứ giác $MCEI$ nội tiếp.
- Đường thẳng ME cắt đường tròn tại điểm thứ hai là F . Chứng minh ba điểm C, O, F thẳng hàng. Tính tích $ME.MF$ theo R .

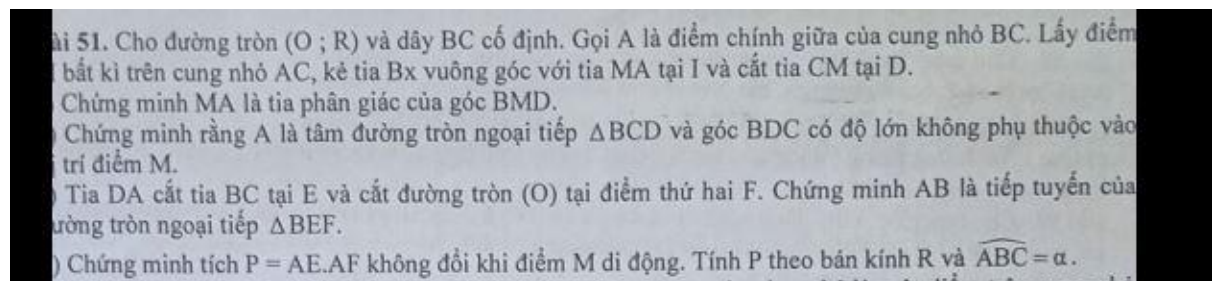
Giải:

- Ta có $\angle ACB = 90^\circ$ (Góc nội tiếp chắn nửa đường tròn)
 $\triangle ABM$ cân tại B ($AB = BM$) có BC là đường cao nên là đường trung tuyến
 $\Rightarrow C$ là trung điểm của AM .
- Ta có: $CA = CM$ và $IB = IM \Rightarrow CI$ là đường trung bình của $\triangle ABM$.
 $\Rightarrow CI \parallel AB$ (1)
Theo tính chất trung tuyến trong tam giác $\triangle AMB$ vuông tại B
 $\Rightarrow CA = CB$
 $\Rightarrow \triangle ABC$ cân tại C mà CO là đường trung tuyến nên CO là đường cao
 $\Rightarrow CO \perp AB$ (2)
Từ (1) và (2) $CI \perp CO$
 $\Rightarrow CI$ là tiếp tuyến của (O) .
- Ta có: $\angle CEA = \frac{1}{2} \angle COA = \frac{1}{2} \cdot 90^\circ = 45^\circ$ (Hệ quả góc nội tiếp)
 $\triangle ABM$ vuông cân tại $M \Rightarrow \angle AMB = 45^\circ$.
Do đó $\angle AMB = \angle CEA = 45^\circ$.
Tứ giác $MCEI$ có $\angle CMI + \angle CEI = \angle CEA + \angle CEI = 180^\circ$ (Kề bù)
 \Rightarrow Tứ giác $MCEI$ nội tiếp

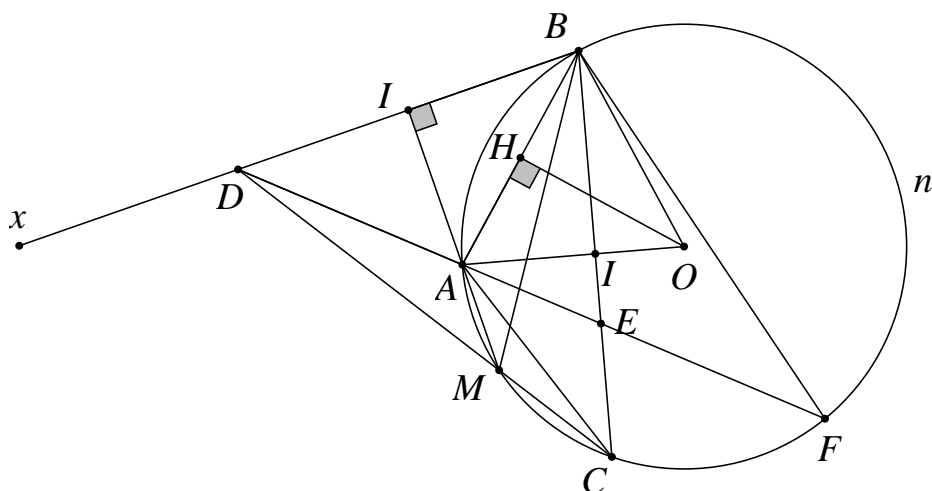
- d) Ta có $EMI = EFC$ (Góc nội tiếp và góc tạo bởi tia tiếp tuyến cùng chắn EI)
 $\Rightarrow CF \parallel BM$ (So le trong).
 Mặt khác $CO \parallel BM$ (Cùng vuông góc AB)
 Qua điểm C có $CF \parallel BM$ và $CO \parallel BM$ nên theo tiên đề Ôclit ta có C, O, F thẳng hàng.
 Xét $\triangle MBE$ và $\triangle MFB$ có
 $\angle BME$ chung.
 $\angle MBE = \angle MFB$ (Góc nội tiếp và góc tạo bởi tia tiếp tuyến cùng chắn EB).
 $\Rightarrow \triangle MBE \sim \triangle MFB$ (g.g).
 $\Rightarrow \frac{MB}{ME} = \frac{MF}{MB}$.
 $\Rightarrow ME \cdot MF = MB^2 = AB^2 = (2R)^2 = 4R^2$.

Bài 51:

- Cho đường tròn $(O; R)$ và dây BC cố định. Gọi A là điểm chính giữa của cung nhỏ BC . Lấy điểm M bất kì trên cung nhỏ AC , kẻ tia Bx vuông góc với tia MA tại I và cắt tia CM tại D .
- Chứng minh MA là tia phân giác của góc BMD .
 - Chứng minh A là tâm đường tròn ngoại tiếp $\triangle BCD$ và góc BDC có độ lớn không phụ thuộc vị trí điểm M .
 - Tia DA cắt tia BC tại E và cắt đường tròn (O) tại điểm thứ hai F . Chứng minh AB là tiếp tuyến của đường tròn ngoại tiếp $\triangle BEF$.
 - Chứng minh tích $P = AE \cdot AF$ không đổi khi điểm M di động. Tính P theo bán kính R và $\angle ABC = \alpha$.

Giải

a) Theo tính chất góc nội tiếp ta có: $BMA = \frac{1}{2} s_{AB}$ và $BMC = \frac{1}{2} s_{BnC}$.

$s_{BnC} = 360^\circ - s_{BC} = 360^\circ - 2s_{AB}$ (Vì A là điểm chính giữa cung BC).

$$\Rightarrow BMC = \frac{1}{2} (360^\circ - 2s_{AB}) = 180^\circ - s_{AB}.$$

$$DMB = 180^\circ - BMC \text{ (Kề bù).}$$

$$= 180^\circ - (180^\circ - s_{AB}) = s_{AB}$$

$$\text{Từ (1) và (2)} \Rightarrow BMA = \frac{1}{2} DMB = DMA \text{ (} = \frac{1}{2} s_{AB} \text{)}.$$

$\Rightarrow MA$ là tia phân giác của góc BMD .

b) Ta có $AB = AC \Rightarrow AB = AC$ (Liên hệ dây và cung)

$\triangle MBD$ có MI là đường cao và đường phân giác nên $\triangle MBD$ cân tại M .

$\Rightarrow MI$ là đường trung trực của BD .

$A \in BD \Rightarrow AD = AB$ (Tính chất đường trung trực)

Do đó $AB = AC = AD$ nên A là tâm đường tròn ngoại tiếp $\triangle BCD$.

Theo tính chất góc ngoài $\triangle BMC$ ta có: $BMC = MBD + MDB$

$BMC = 2.MDB$ ($MBD = MDB$ do $\triangle MDB$ cân tại M).

$$\Rightarrow MDB = \frac{1}{2} BMC = \frac{1}{4} s_{BnC} \text{ (Không đổi do dây } BC \text{ cố định).}$$

c) Ta có $ABC = BFA$ (Các góc nội tiếp chắn các cung bằng nhau, $AC = AB$).

$\triangle BEF$ có $EFB = EBA$ và tia BA nằm ngoài $\triangle BEF$ nên AB là tiếp tuyến của đường tròn ngoại tiếp $\triangle BEF$.

d) Xét $\triangle ABE$ và $\triangle AFB$ có:

BAF chung;

$ABE = AFB$ (Chứng minh trên).

$\Rightarrow \triangle ABE \sim \triangle AFB$ (g.g)

$$\Rightarrow \frac{AB}{AF} = \frac{AE}{AB}$$

$\Rightarrow P = AE.AF = AB^2$ (Không đổi).

Gọi I là giao điểm của BC và AO .

$AB = AC$ và $OB = OC$ nên OA là đường trung trực của $BC \Rightarrow \angle AIB = 90^\circ$.

Kẻ $OH \perp AB$ tại H .

$\Rightarrow AH = BH = \frac{1}{2}AB$ (Quan hệ vuông góc đường kính và dây).

$\angle AOI = \angle AOH$ (Cùng phụ $\angle OAH$).

$AH = OA \cdot \sin \angle AOH = OA \cdot \sin \angle ABI = R \cdot \sin \alpha$.

$AB = 2AH = 2R \cdot \sin \alpha$.

$P = (2R \sin \alpha)^2 = 4R^2 \sin^2 \alpha$.

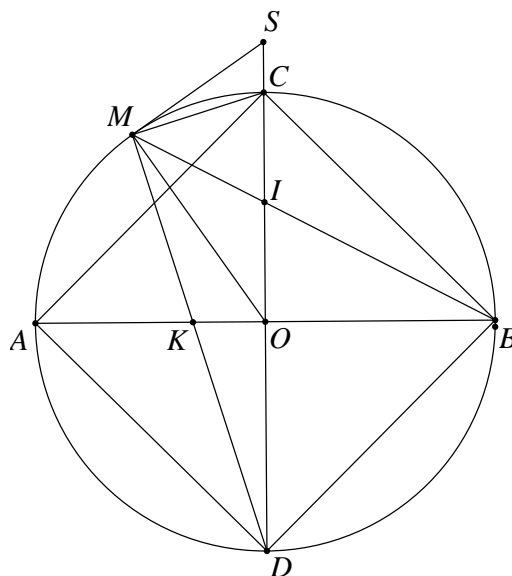
Bài 52: Cho đường tròn (O) , hai đường kính AB và CD vuông góc với nhau, M là một điểm trên cung nhỏ AC . Tiếp tuyến tại S . Gọi I là giao điểm của CD và MB .

a) Chứng minh tứ giác $AMIO$ nội tiếp.

b) Chứng minh: $\angle MIC = \angle MDB$ và $\angle MSD = 2\angle MBA$.

c) MD cắt AB tại K . Chứng minh $DK \cdot DM$ không phụ thuộc vào vị trí của điểm M trên cung AC .

Giải:

a) Ta có: $\angle AMI = 90^\circ$ (Góc nội tiếp chắn nửa đường tròn).

Xét tứ giác $AMIO$ có $\angle AMI + \angle AOI = 90^\circ + 90^\circ = 180^\circ$ mà hai góc này đối nhau nên tứ giác $AMIO$ nội tiếp.

b) Vì hai đường kính AB và CD vuông góc với nhau nên

$$\Rightarrow s \cdot AC = s \cdot CB = s \cdot BD = s \cdot DA = 90^\circ. \quad (1)$$

$$\angle MIC = \frac{1}{2}(s \cdot MC + s \cdot BD) \quad (\text{Góc có đỉnh nằm bên trong đường tròn}) \quad (2)$$

$$= \frac{1}{2}(s \cdot MC + s \cdot AC) \text{ (Do } s \cdot AC = s \cdot BD \text{).}$$

$$= \frac{1}{2} s \cdot MCB$$

Mặt khác $MDB = \frac{1}{2} s \cdot MCB$ (Tính chất góc nội tiếp)

$$\Rightarrow MIC = MDB.$$

Ta có: $MBA = \frac{1}{2} s \cdot AM$ (Tính chất góc nội tiếp)

$$\Rightarrow 2MBA = s \cdot AM \quad (3)$$

$$MSD = \frac{1}{2}(s \cdot MAD - s \cdot MC)$$

$$= \frac{1}{2}(s \cdot AM + s \cdot AD - s \cdot MC) = s \cdot AM \quad (4)$$

Từ (3) và (4) suy ra $MSD = 2MBA$.

c) Ta có: $\triangle DOK \sim \triangle DMC$ (g.g)

$$\Rightarrow \frac{DO}{DM} = \frac{DK}{DC}$$

$$\Rightarrow DK \cdot DM = DO \cdot DC = \frac{1}{2} DC \cdot DC = \frac{DC^2}{2} \text{ (Không đổi)}$$

Bài 53

Cho đường tròn (O) đường kính AB . Gọi K là điểm chính giữa cung AB ; M là điểm lưu động trên cung nhỏ AK (M khác hai điểm $A; K$). Lấy điểm N trên đoạn BM sao cho $BN = AM$

a) Chứng minh $AMK = BNK$

b) Chứng minh: tam giác MKN là tam giác vuông cân

c) Hai đường thẳng AM và OK cắt nhau tại D . Chứng minh MK là đường phân giác góc NMD

d) Chứng minh rằng đường thẳng qua N vuông góc BM luôn đi qua một điểm cố định

Lời giải:

